

Državni izpitni center

P 1 3 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 3. februar 2014

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravičen (npr. nal. 1, 12).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 2.4, 5). Če kandidat označi več odgovorov/rešitev, kot je določeno v navodilu, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 2.4).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 3.2, 6).
- Pri nalogah izbirmega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 2.1).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kobilarni Lipica ♦ kobilarni v Lipici ♦ lipiški kobilarni 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Lipici in lipicancih ♦ konjih v Lipici 	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
		<ul style="list-style-type: none"> ♦ septembra 2011 ♦ Gei/reviji Gea 		
		po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ jih zanimajo konji (in tradicija) ♦ so ljubitelji konjev/lipicancev ♦ radi jahajo ♦ bi si želeli ogledati Kobilarno Lipica ♦ niso bili v Kobilarni Lipica ♦ radi obiskujejo naravne in kulturne spomenike 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ B		
2.2	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ da bi se naslovnik odločil za ogled Kobilarne Lipica ♦ da bi bralci obiskali kobilarno (v Lipici) ♦ da bi prišlo čim več (novih) obiskovalcev ♦ Vstopnica je kot vabilo za bralce revije Gea, da bi obiskali kobilarno in muzej Lipikum. ♦ da se podkrepi namen tvorjenja besedila 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ za ogled kobilarne in muzeja Lipikum ♦ Da bi s tem privabili ljudi. ♦ Da bi si ljudje lahko ogledali kobilarno brezplačno. 	

2.3	1	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ večna lepota (belih lipicancev) ◆ lepota belih lipicancev ◆ prostrani zeleni travniki ◆ plešočni korak (elegančnih konjev) ◆ elegantnih konjev ◆ vse to in še več ◆ zeleni oazi ◆ (na) slikovitem Krasu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ (obdani) z značilnimi belimi ograjami ◆ v Kobilarni Lipica, zeleni oazi 	<p>3, 2 pravilni rešitvi = 1</p> <p>Upoštevamo tudi besedne zveze v drugih oblikah, npr. zelena oaza, slikoviti Kras.</p>
2.4	1	◆ oglasno besedilo		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 3 ◆ 1 ◆ 2 		1 za vse tri pravilne rešitve
3.2	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vožnja s kočijo ◆ Spoznavanje Lipice s kočijo ◆ Občutite zgodovino Lipice ◆ S kočijo skozi zgodovino Lipice ◆ Podoživite ponosa nekdanj bogatih Evropejcev ◆ Ponos, ki ga lahko občutite ◆ Uživanje v senci dreves ◆ Počitek na letni terasi 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Druga ponudba ◆ Prepustite se običajem 	
	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ V zadnjem odstavku je predstavljena vožnja s kočijo, ki jo nudijo v Kobilarni Lipica. ◆ Ker je v tem odstavku omenjena zgodovina kobilarne in vožnja s kočijo, s katero so se nekoč vozili bogati Dunajčani. ◆ V odstavku so omenjene zanimivosti, ki so bile priljubljene v preteklosti, in prenovljena terasa kot novost v lipiški kobilarni. Prepletata se preteklost in sedanjost. ◆ V odstavku piše, da se lahko obiskovalci peljejo s kočijo, v katero so vpreženi čudoviti beli lipicanci, in občutijo ponos nekdanj bogatih evropskih obiskovalcev Lipice. ◆ Obiskovalci se lahko popeljejo s kočijo in tako doživijo, kako so se pred leti počutili Dunajčani. ◆ V zadnjem odstavku je predstavljena še ena novost, tj. prenovljena letna terasa. ◆ Predlagani naslov zadnjega odstavka tako kot drugi mednaslovi izraža podterno. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ V zadnjem odstavku je omenjeno, kaj še ponujajo v Kobilarni Lipica. ◆ Zato ker omenja običaje, ki jih ohranjajo v Kobilarni Lipica. 	<p>1 za pomensko ustrezno utemeljitev predlaganega naslova</p> <p>1 za jezikovno pravilnost pomensko ustrezne povedi</p>
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila																																																
4	2	<p>po smislu, npr., tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ ogled muzeja (Lipikum) ♦ ogled najznačilnejših točk naravne in kulturne dediščine (Kobilarne Lipica) / ogled zanimivosti posestva (jahanje (na terenu) / spoznavanje Lipice v sedlu lipicanca ♦ poslušanje zgodb o zgodovini kobilarne 	♦ ogled kobilarne	<p>3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1</p> <p>V odgovoru mora biti navedena dejavnost. Napačno je npr. muzej / zanimivosti posestva / naravna in kulturna dediščina / zgodbe kobilarne / zgodovina kobilarne.</p>																																																
5	2	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Dan</th> <th>Pon.</th> <th>Tor.</th> <th>Sre.</th> <th>Čet.</th> <th>Pet.</th> <th>Sob.</th> <th>Ned.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dejavnost</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ogled muzeja Lipikum</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Jahanje na terenu</td> <td></td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Ogled dres. Jahanja</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Ogled treninga žrebcev</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>	Dan	Pon.	Tor.	Sre.	Čet.	Pet.	Sob.	Ned.	Dejavnost								Ogled muzeja Lipikum	X	X	X	X	X	X	X	Jahanje na terenu		X	X	X	X	X	X	Ogled dres. Jahanja			X		X		X	Ogled treninga žrebcev	X	X	X	X	X	X	X		<p>4 pravilne vrstice = 2 3, 2 pravilni vrstici = 1</p>
Dan	Pon.	Tor.	Sre.	Čet.	Pet.	Sob.	Ned.																																													
Dejavnost																																																				
Ogled muzeja Lipikum	X	X	X	X	X	X	X																																													
Jahanje na terenu		X	X	X	X	X	X																																													
Ogled dres. Jahanja			X		X		X																																													
Ogled treninga žrebcev	X	X	X	X	X	X	X																																													
6	3	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Muzej si je vredno ogledati, ker je sodoben. V njem je veliko doživljajskih elementov ter interaktivnih in multimedijskih predstavitev. Še posebej je namenjen družinam oziroma otrokom. ♦ Muzej je še posebej namenjen otrokom. Vredno si ga je ogledati, saj nam ponuja nov pogled na Lipico (in lipicanca). ♦ Muzej si je vredno ogledati, saj je v njem veliko doživljajskih, multimedijskih in interaktivnih predstavitev; namenjen je predvsem družinam. ♦ Muzej si je vredno ogledati, saj ima moderno tehnologijo, tako da si lahko ustvarimo drugačen pogled na Lipico in lipicanca. Še posebej je namenjen mlajšim obiskovalcem. 		<p>2 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi</p> <p>Če je kandidat pravilno odgovoril samo na eno vprašanje (ali zakaj si je vredno ogledati muzej ali komu je muzej predvsem namenjen), dobi za pomensko ustreznost povedi 1 točko.</p> <p>Kandidat lahko dobi točko za jezikovno pravilnost, tudi če je za pomensko ustreznost povedi dobil 1 točko.</p>																																																
7	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ NE ♦ DA 		<p>5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1</p>																																																

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pišejo na spletni naslov. ◆ Pošljejo e-sporočilo. <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pošljejo pismo (po navadni pošti). ◆ Pišejo na naslov. ◆ Pišejo na sedež podjetja. ◆ Pošljejo pošto. ◆ Obiščejo Kobilarno Lipica. <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pokličejo (na tel. št.). ◆ Po telefonu. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ po e-pošti ◆ Pišite nam po e-pošti. ◆ Napišejo e-mail. ◆ obiščejo jih ◆ po telefonu ◆ Pokličite nas po telefonu. 	<p>3 pravilne rešitve = 2</p> <p>2 pravilni rešitvi = 1</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ (v) 2./drugem/drugi 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 2 	
9.2	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ po smislu, npr., ena od: ◆ Zeleni biser na Krasu predstavlja Kobilarno Lipica kot nekaj, kar je izredno lepo, in vzbuja občudovanje prostranih zelenih travnikov. ◆ Kobilarna Lipica je obdana z zelenimi travniki in zaradi izredne lepote vzbuja občudovanje. 	<p>Primeri delne pomenke ustreznosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kobilarna zaradi svoje lepote in plemenitih konj vzbuja občudovanje. ◆ Ta kraj je tako lep, da vzbuja občudovanje. ◆ Zeleni biser na Krasu ima v izhodiščnem besedilu pomen plemenitosti in vzbuja občudovanje. ◆ Kobilarna z zelenimi travniki po barvi izstopa na Krasu. ◆ Zeleni biser se navezuje na prostrane zelene travnike na Krasu. 	<p>2 za pomenko ustreznost povedi</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p> <p>Za delno pomenko ustrezen primer (ki vsebuje samo razlago pomena besede biser ali samo pomena besede zeleni) dobi kandidat 1 točko.</p>
9.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zeleni oazi na slikovitem Krasu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zeleni oazi ◆ zelena oaza na slikovitem Krasu 	
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2 ♦ 7 ♦ 5 ♦ 1 ♦ 4 		5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
11	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ lipicanca ♦ lipiški 		1 za obe pravilni rešitvi Upoštevamo tudi zapise besed v drugih sklonskih oblikah ali številu, npr. lipicanec, lipicanci, lipiškega.
12	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ kraškem ♦ dunajsko ♦ evropsko ♦ slovenski 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
13	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ dovršni/dovršen/dov. ♦ nedovršni/nedovršen/nedov. ♦ dovršni/dovršen/dov. 		3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ manj kot 300 let		
	1	♦ 14 let ali več		
	1	♦ članek		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ <u>Muzej</u> lahko obiščete vsak dan v času vodenih ogledov in je še posebej prijazen do otrok. ♦ Čeprav se Lipica ponaša z večstoletno tradicijo, <u>obiskovalcu</u> vedno ponudi kaj novega. ♦ <u>Zanimivosti</u>, ki jih skriva posestvo Kobilarne Lipica, si je mogoče ogledati le v spremstvu vodnika. 		3 pravilne podčrtave = 2 2, 1 pravilna podčrtava = 1
15.2	1	♦ 2, 3		1 za obe pravilni rešitvi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16.1	1	♦ A		
16.2	1	♦ B		
16.3	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Muzej, ki so ga odprli spomladi, se imenuje Lipikum. ♦ Muzej, ki je bil odprt spomladi, se imenuje Lipikum. ♦ Muzej, ki se je spomladi odprl, se imenuje Lipikum.	♦ Muzej, ki je odprt spomladi, se imenuje Lipikum.	1 za pravilno pretvorbo 1 jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ trpna		
	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Vabimo (vas) v Lipico! ♦ Lipica (vas) vabi!	♦ Bralce vabijo v Lipico. ♦ Vabimo vas, da obiščete Lipico.	1 za pravilno pretvorbo 1 jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ jih ♦ katere	♦ skozi katere	2, 1 pravilna rešitev = 1
19	2	♦ B ♦ B ♦ A ♦ B ♦ A		5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ naslov (npr. Kobilarna Lipica)	Neustrezno: Predstavitev kraja/Objektivna predstavitev Kobilarne Lipica (V naslovu naj bo poimenovana tema, ne ubeseditveno stališče ali samo besedilna vrsta.)
	1	♦ ustrezen obseg besedila (najmanj 80 besed) in smiselna členitev besedila	Besedilo je neustrezno členjeno, če je sestavljeno iz niza enopovednih odstavkov ali če kandidat v enem odstavku razvija različne podteme.

Vsebina	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ podatek o tem, kaj je Kobilarna Lipica: npr. kulturni in naravni spomenik / del slovenske naravne in kulturne dediščine ♦ podatek o tem, od kdaj obstaja: od l. 1580 / od 16. stol. ♦ podatek o tem, kje je: v Lipici / blizu Sežane / na Krasu ♦ osnovna dejavnost: vzreja lipicancev in klasična šola jahanja 	
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ drugi podatki o posestvu in o ponudbi Kobilarne Lipica, npr.: <ul style="list-style-type: none"> – 300 ha travnikov (in pašnikov z gozdom in drevovedi) – graščina, hlevski kompleks – hoteli – ogled muzeja Lipikum – ogled posestva/znamenitosti – vodeno jahanje – ogled predstave dresurnega jahanja – ogled treninga žrebcev – vožnja s kočijo – igranje golfa 	4 ali več podatkov = 2 3, 2 podatka = 1
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ jezikovna pravilnost <ul style="list-style-type: none"> – pravopisna pravilnost – slovnična pravilnost 	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slogovna ustreznost, npr.: <ul style="list-style-type: none"> – prevladujoča objektivnost (primer neustreznosti: Zelena oaza na slikovitem Krasu je ena najbolj priljubljenih turističnih destinacij za tuje. V dodatni ponudbi imajo tudi igrišče za golf in prečudovit hotel.) – resničnost in smiselnost podatkov – brez prvin uradnega pisma (kot so npr.: nagovor, pozdrav, kraj in čas sporočanja, nagovarjanje naslovnika v prvi ali drugi osebi množine) – brez prvin propagandnega besedila (primer neustreznosti: Večna lepota belih lipicancev, prostrani zeleni travniki, obdani z značilnimi belimi ograjami, plešočki korak elegantnih konjev na predstavah klasične šole jahanja in skoraj 430-letna tradicija – vse to in še več lahko doživite v Lipici.) – brez ponavljanja besed/besednih zvez – brez zastranitvev (Če je kandidat v uvodu napisal kaj o rubriki in šolskem časopisu, tega ne štejemo kot zastranitev.) 	<p>Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk.</p> <p>Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke. Če je v besedilu manj kot 80 besed, lahko kandidat za jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost dobi največ 2 točki.</p> <p>Če kandidat ni pisal v obliki strnjene besedila, ampak je večinoma samo v stolpcih ali alinejah prepisal podatke iz okvirčka, se jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost vrednotita z 0 točkami.</p>
	Skupaj	12	Če je kandidat namesto predstavitve napisal katero drugo besedilno vrsto (npr. poročilo), za zgradbo in za slogovno ustreznost besedila ne dobi točk. Vsebina in jezikovna pravilnost se vrednotita po točkovniku.

1. primer predstavitve:

KOBILARNA LIPICA

Kobilarna Lipica je kulturni in naravni spomenik v Lipici na Krasu, 5 km od Sežane. Ustanovljena je bila leta 1580, ko je zapuščeni dvorec kupil nadvojvoda Karel in ga preuredil v kobilarno. Graščino in hlevski kompleks obdaja približno 300 ha travnikov in pašnikov z gozdom in drevoredi.

V Kobilarni Lipica vzrejajo lipicance, konje čistokrvne pasme, v jahalni šoli pa skrbijo za šolanje konjev in jahačev. Treninge lipiških žrebcev in predstave dresurnega jahanja si lahko ogledajo tudi obiskovalci. Poleg tega lahko ti jahajo ali se po posestvu, opremljenem z informativnimi tablami, popeljejo s kočijo in si ogledajo sodoben muzej lipicanca, poimenovan Lipikum.

V Lipici so še letna terasa, igrišče za golf in hoteli.

2. primer predstavitve:

KOBILARNA LIPICA

Kobilarna Lipica je naravni in kulturni spomenik Slovenije. Nahaja se v Lipici in je od Sežane oddaljena 5 km. Deluje od leta 1580, ko je nadvojvoda Karel kupil zapuščeni dvorec in ga preuredil v kobilarno.

Posestvo obsega 300 ha travnikov in pašnikov z gozdom in drevoredi, graščino in hlevski kompleks. Poleg osnovnih dejavnosti vzreje konj čistokrvne pasme in klasične šole jahanja nudi Kobilarna Lipica veliko različnih dejavnosti. Obiskovalci si lahko ogledajo muzej, se popeljejo s kočijo, jahajo ali igrajo golf. Tuji in domači gostje se lahko nastanijo v hotelu.

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Ivan Sivec, Jutri bom umrl (odlomek), Očka

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelevanje odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelilve. Opredelevanje je napačno.	Zaradi dialoga je to besedilo drama.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je iz epskega besedila. Dramatski je dialog, lirski pa so močna čustva.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.	
2	Obnova odlomka brez vsebinskih napak. Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.	Pisatelj nam v odlomku pove, da sta se oče in sin prepirala in drug drugega zelo žalila. Med njima je prišlo tudi do fizičnega nasilja.
3	Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek pripoveduje o tem, da oče žali sina z grobimi besedami in da je do njega tudi fizično nasilen.
4	Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.	Odlomek prikazuje pogovor med očetom in sinom. V njem se pokaže, kakšen je odnos med njima. V glavnem govori oče. Pisatelj pripoveduje tudi o tem, kako sin doživlja očetove besede in telesno nasilje.

Razlaga očetovega odnosa do sina (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Oče ima do sina slab odnos, ker je pokvaril brata. Drugega otroka ima raje.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oče je do sina zelo nesramen, saj ga preklinja, zaničuje in tepe. Na vse načine ga ponižuje. Poskuša ga udariti, z besedami ga zadene v srce, srečen bi bil, če ga ne bi več videl, preden j pljune kot pred neznanca in mu pritisne glavo ob zid.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oče sinu zelo očitno pokaže, da ga ne mara. Skuša ga spet udariti, vleče ga za lase in tišči njegovo glavo k zidu. Preden j pljune in tako izrazi svoje zaničevanje. Predvsem pa se kaže njegov žaljivi odnos v besedah, ki jih govori sinu. Primerja ga s hudičem, pravi, da sploh ni njegov otrok in da ga ne želi več videti.

Razlaga očetovih očitkov (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Očita mu, da ga on in njegova mati samo izkoriščata.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pravi, da je že od nekdaj težek in nehvaležen, da se hvali z uspehom. Reče mu, da je prekleti mulc, da so bile z njim že od malega težave in da mu takole izkazuje hvaležnost.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Očita mu, da je vedno povzročal težave in da mu ni hvaležen za to, da je lahko z njim – verjetno na počitnicah, ker pravi, da mu je vse plačal. Reče mu, da bi pokvaril še Jako, če bi bil dlje v njegovi družbi. Za njegovo slabo lastnost šteje tudi to, da se hvali z uspehom v šoli.

Razlaga sinovega odzivanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Sin se ne more krotiti, ker je takšen kot oče.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Najprej samo posluša, potem pa začne odgovarjati. Na koncu tudi on izbruhne, ker je bilo prehudo. Upal je, da bo burja mimo, zato je najprej molčal. Ko so ga očetove besede zadele naravnost v srce, je izzivalno rekel, da je bil v šoli boljši od Jake. Oče ga je zgrabil za lase in mu pritisnil glavo ob zid. Takrat je iz njega izbruhnila vsa nabrana jeza.

2	Razlaga je jasna, natančna.	Sin je bil najprej tiho, ker je upal, da se bo očetov izbruh kmalu končal. Molčal je še tudi, ko ga je oče primerjal s hudičem. Odgovoril je šele takrat, ko mu je dejal, da sploh ni njegov sin in da ga noče več videti. Ko je čutil, da ga ima oče za najslabše bitje na svetu, se je pohvalil s šolskim uspehom in očetu očital nepravilnost. Sinov odziv doseže vrhunec ob novem očetovem telesnem nasilju. Takrat izbruhne iz njega vsa jeza.
---	-----------------------------	---

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ne ustreza navodilu.	»Upal je, da bo burja kmalu mimo, zato je raje molčal.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Iz njega je izbruhnilo toliko jeze in gneva, ki sta se nabirala v njem vsa ta leta, da ju ni mogel več krotiti.«
2	Citat ustreza navodilu/razlagi.	»Ne, ne bo ga žalil, ne bo ga dajal v nič, ne bo ga poniževal, pa čeprav je stokrat njegov očka!« / »V njem pa se je tudi prebudil samoohranitveni nagon.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.	V odlomku torej vidimo, da je odnos med očetom in sinom zelo slab. Sin je zaradi očetovega telesnega nasilja, predvsem pa zaradi njegovih besed močno prizadet, vendar se upira in se odloči, da poniževanja ne bo več prenašal.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lasno mnenje o dogajanju v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Zelo žalostno, vendar resnično! Ubogi fant.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.	Zdi se mi, da je takih ljudi bolj malo. Oče ne mara sina, zato bi bilo bolje, da se ne bi srečevala. Kako naj otrok spoštuje očeta, ki ga tako sovraži? To je začaran krog.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Mislím, da je oče do sina zelo krivičen in da so njegove žalitve popolnoma nesprejemljive. Takemu očetu bi težko rekel očka. Po mojem mnenju so fanta bolj prizadele besede kot udarci. Čudim se, da je sploh še imel stik z očetom, saj najbrž njegovega nasilja ni prenašal prvič. Pisatelj pravi, da se je jeza v fantu nabirala že več let. Morda je postal tudi on nasilen do očeta, to je nakazano na koncu odlomka. Vendar nasilje ni rešitev. Bolje se je umakniti, prekiniti vse stike.

Presoja vpliva družinskih razmer na odraščanje (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezana z odlomkom.	Prva družina vpliva na vse naše življenje, zato je pomembno, kakšna je.
1	Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, s šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.	To, da je otrok materialno preskrbljen, je veliko manj pomembno kot odnosi v družini. Tisti, ki odraščajo z občutkom, da so ljubljeni, so bogatejši kot tisti, ki imajo vse.
2	Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.	Vsak posameznik je na nek način svet zase, vendar nanj v veliki meri vplivajo razmere, v katerih živi. Naša osebnost se oblikuje že v zgodnjem otroštvu, zato je pomembno, v kakšni družini živimo. Otroci, ki odraščajo med ljudmi, ki se imajo radi, bo tudi kot odrasel človek znal ljubiti druge, kdor pa je že na začetku življenja prikrajšan za ljubezen, postane čustveni invalid. Bolje je živeti v nepopolni družini s toplimi odnosi kot v družini, ki je »cela«, v njej pa vlada hlad ali celo nasilje.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Živimo v družbi, kjer nimamo vsi enakih možnosti. Mladi ljudje nimajo služb in se ne morejo osamosvojiti.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V družinah je še veliko več nasilja, kot nam je znano. Nekateri otroci odraščajo v stiskah, za katere nihče ne ve. Ne morejo se razvijati tako kot njihovi vrstniki iz urejenih družin.
2	Primer je na kratko opisan.	Moj prijatelj ima podobne izkušnje kot fant v odlomku. Živi z materjo, oče pa se je po ločitvi preselil v drug kraj in si tam ustvaril novo družino. Prijatelj je bil nekaj časa pri njem vsak drugi vikend, skupaj z očetovo novo družino je preživljal tudi počitnice. Potem pa se je vsemu temu uprl. Mama ga je prepričevala, da mora ohraniti stike z očetom, ker ni vedela, kaj se dogaja. Ko ji je povedal, da ga oče samo ponižuje in da ga je že večkrat udaril, je razumela, zakaj noče več k njemu. Potem jo je bivši mož klical in ji očital, da ščuva sina proti njemu. Odgovorila mu je, da je za sinovo odločitev kriv sam. Ta moj prijatelj mi večkrat reče, da ne bi želel nikoli biti tak kot njegov oče in da je mami zelo hvaležen za vso podporo in ljubezen.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

2. Samostojna interpretacija: Klemen Pisk, Dobro jutro, oče Feliks

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Besedilo je lirika.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, v njem pa je tudi veliko izpovedovanja misli in občutkov, kar je značilno za liriko.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.	
2	Obnova odlomka brez vsebinskih napak. Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.	Pisatelj pripoveduje o Feliksu in o sporu, ki je nastal v njegovi družini, ko je hči zapustila svojega fanta. Razkriva, kaj čuti oče, ne govori pa o hčerinih občutjih.
3	Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek je pismo, ki ga piše Feliks bivšemu hčerinemu fantu. V njem mu pove, da ga ceni in da se želi še srečati z njim.
4	Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.	Feliksova hči je zapustila svojega fanta in temu zdaj Feliks piše pismo. Opiše, kako so hčerino odločitev sprejeli ostali člani družine in kako jo sprejema sam. Pravi, da ga zelo spoštuje in da ga skrbi dogajanje v sodobni družbi. Na koncu izrazi željo, da bi se še srečala.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prвина ni izbrana. Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prвина, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	odnosi v Feliksovi družini
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prвина, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	pesniška narava/nenavadna povezanost
3	Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. Izbrana je osrednja prвина odlomka/in prвина, ki je bistveno povezana z njo. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	tujec v družini in družbi/mladi v očeh starejše generacije

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Feliks je čudak, saj se nikoli ne pogovarja z drugimi člani družine.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Oče Feliks je drugačen kot njegova družina, zato se bolje razume s hčerinim bivšim fantom.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Ni bil na hčerini, ampak na fantovi strani, ker je vedel, da je dober človek. Drugi so fanta zasmehovali, pljuvali so po njem, on pa je molčal in si mislil svoje.
3	Razlaga je jasna, natančna.	V pismu se oče Feliks pokaže kot tujec v lastni družini in v družbi. Po svoji občutljivosti in kritičnosti se razlikuje od ostalih, še najbližji mu je bivši fant njegove hčere. V življenju ju vodi ista vrednota, ljubezen. Povezuje ju tudi pesništvo. Feliks zelo ceni fantovo delo, njegovo ustvarjalnost, ostali člani družine pa fanta prezirajo in slabo govorijo o njem. V sodobni družbi motita Feliksa pomanjkanje odgovornosti in egoizem. Po njegovem mnenju je hčerin bivši fant drugačen od večine mladih, tudi on je tujec v svojem okolju.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Citāt ne ustreza navodilu.	»Lepo te pozdravlja tvoj nesojeni tast, oče Feliks.« »Hudo mi je bilo, ko sem izvedel, da te je Cita zapustila.«
1	Opisani primer/citāt ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.	»Sedeli smo pri kosilu, vsi so pljuvali po tebi, žena je bila najglasnejša, Danica je vedela povedati veliko slabega o tebi, sinovi so zasmehovali tvojo občutljivo in nepraktično pesniško naravo, Cita je hladno rekla, da je njena odločitev dokončna in da je ravnala prav, le jaz sem molčal in si mislil svoje.« / »Jaz ne bom nikoli razumel mladih in mladi ne bodo razumeli mene – ti si seveda izjema.«
2	Opisani primer/citāt ustreza navodilu/razlagi.	

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.	Tujca sta torej oba. Ker sta si po svojih lastnostih tako podobna in ju povezuje iskrena, topla vez, lahko razumemo, zakaj pravi Feliks bivšemu fantu svoje hčere »moj dragi sin«.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Fant bi mu moral odpisati, da ga v družini bivšega dekleta nihče več ne zanima.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.	Ne zdi se mi pametno, da želi Feliks bivšega fanta svoje hčere pridobiti na svojo stran. Ta fant kmalu ne bo več imel časa zanj. Feliks bo razočaran tudi nad njim, s člani družine pa se bo še slabše razumel.

2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Mislím, da je ta oče zelo osamljen človek. Za to, da se v lastni družini počúti kot tujec, pa je odgovoren tudi sam, kar se lepo vidi v odlomku. Ko se žena in otroci norčujejo iz hčerinega nekdanjega fanta, je oče kar tiho, čeprav ga njihovo govorjenje prizadene. Njegov molk zanje lahko pomeni, da se strinja z njimi. To, kar piše hčerinemu bivšemu fantu, bi moral povedati tudi svoji družini. V domačem okolju bi morda še kaj spremenil, v družbi pa ne. V njej so občutljivi ljudje vedno bolj brez moči, vrednote določajo drugi.
---	--	---

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Dobri medčloveški odnosi so nekaj najtežjega, saj od nas veliko zahtevajo.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.	Imamo pravico, da smo drugačni od drugih, sprejemati pa moramo tudi njihovo drugačnost. Mislím, da je to najprej potrebno v družini, ker se v njej pripravljamo za življenje v družbi.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Najhuje je biti tujec v lastni družini. V družini naj bi se vsak posameznik počutil sprejetega, ne glede na to, kakšen je. Z najbližjimi naj bi se pogovarjal o vsem, zaupati bi jim moral, kaj misli in čuti. Tako lahko dobi moč in samozavest, ki ju potrebuje za življenje v družbi. Korake k taki povezanosti mora delati vsak človek sam. Pomembno je, da govori o sebi, da zna prislunhati drugim in da se potrudí odpraviti nesoglasja. Vsi potrebujemo sorodne duše in prav je, da jih najprej prepoznamo med svojimi najbližjimi, v svoji družini.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitel dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	V Sloveniji živi veliko tujcev, pa tudi Slovenci so tuji v drugih državah.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Gledala sem film o nekem zakonskem paru. Mnogo let sta živila kot tujca v lastnem domu. Vse manj sta se pogovarjala, potem ko so se otroci osamosvojili, sploh nista več našla teme za pogovor.
2	Primer je na kratko opisan.	Danes mladi in starejši iščejo sogovornike na spletu. Doma s člani družine po ves teden sploh ne govorijo ali pa jim sporočajo le najnujnejše stvari, preko računalnika pa po več ur klepetajo, včasih s popolnimi neznanci. Pri tem verjamejo, da so to njihovi prijatelji. Moj sošolec, ki po spletu klepeta tudi pet ur na dan, pravi, da je takšno sporazumevanje mnogo manj naporno kot pogovori v živo. Ljudje prikazujejo svoje boljše strani, razočaranj ni, ker se mnogi »sogovorniki« nikoli ne srečajo. Tudi jaz imam nekaj spletnih prijateljev, vendar mi je še vedno pomembnejši pogovor iz oči v oči. S starši se lahko pogovorim o vsem, pred njimi mi ni treba ničesar skrivati. S prijatelji se družim za konec tedna. Tudi njim lahko marsikaj zaupam.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).